

В. І. Горбачук

Шарко Володимир Васильович

ШАРКО Володимир Васильович (25. 09. 1949, смт Отиня Станіславської обл., нині с-ще Отинія Коломийського р-ну Івано-Франківської обл. — 07. 10. 2014, Київ) — математик. Доктор фізико-математичних наук (1986), професор (1993), член-кореспондент НАНУ (2006). Державна премія України в галузі науки і техніки (2005). Премії імені М. Крилова (2003) та імені М. Лаврентьєва (2010) НАНУ. Закінчив Київський університет імені Т. Шевченка (1973). Від 1976 працював в Інституті математики НАНУ (Київ): від 1986 — провідний науковий співробітник, від 2001 — засновник і завідувач відділу топології, від 2008 — заступник директора з наукової роботи; одночасно від 1987 — професор кафедри геометрії Київського університету імені Т. Шевченка. Від 2009 — заступник академіка-секретаря Відділення математики НАНУ. У вересні 2019 на вшанування 70-ти річчя від дня народження Ш. у Києві проведено Міжнародну математичну конференцію «Теорія Морса та її застосування». Наукові інтереси стосувалися топології, алгебри, функціонального аналізу, теорії функцій, теорії динамічних систем та ін. Засновник Київської топологічної школи. Розвинув теорію Морса, розробивши новий апарат в алгебраїчній K -теорії і застосувавши його до вивчення алгебраїчних характеристик неоднорозв'язних многовидів. Його наукові дослідження з топології тісно поєднувалися з теорією динамічних систем. Разом з А. Фоменком знайшов оцінки для числа замкнених орбіт гамільтонових систем на многовидах. Описав структуру гладких функцій і векторних полів з ізольованими особливостями на поверхнях і отримав умови їхньої топологічної еквівалентності. Низка праць присвячена застосуванню методів некомутативної геометрії до проблем алгебраїчної топології та якісної теорії векторних полів на многовидах. Увів нові L_2 -інваріанти гільбертових комплексів, за допомогою яких отримав точні значення мінімального числа замкнених орбіт відповідного індексу для

векторних полів Морса—Смейла, причому ці числа виявилися гомотопічними інваріантами многовиду. Автор кількох статей в ЕСУ.

Основні праці

Функции на многообразиях (алгебраические и топологические аспекты). К., 1990; Functions on manifolds (algebraic and topological aspects) // *Transl. of Math.* 1993. № 131; Classification of Morse-Smale flows on two-dimensional manifolds // *Mathematics.* 1998. Vol. 189, № 8 (співавт.); Smooth and topological equivalence of functions on surfaces // *Ukrainian Math. J.* 2003. Vol. 55, № 5; About Kronrod-Reeb graph of a function on a manifold // *Methods of Functional Analysis and Topology.* 2006. Vol. 12; Semi-free R^1 action and Bott map // *Зб. пр. Ін-ту математики НАНУ.* 2013. Т. 10, № 6 (співавт.); Discretization of second Lyapunov method // *Qualitative Theory of Dynamical Systems.* 2016. Vol. 15, № 1 (співавт.).

Рекомендована література

1. 60-річчя члена-кореспондента НАН України В. В. Шарка // *Вісн. НАНУ.* 2009. № 9;
2. Городній М. Ф. та ін. Володимир Васильович Шарко (25.09.1949 — 07.10.2014) // *Вісн. Київ. ун-ту. Сер. Математика. Механіка.* 2019. № 1.

Бібліографічний опис:

Шарко Володимир Васильович / В. І. Горбачук // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-884311>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).